

7 februari 2012

Om kommande programperiod för EU:s strukturfond

Till statsråd ansvarigt för förhandlingarna
om EU:s strukturfonder

För kännedom:
Arbetsmarknadsministern
Näringsministern

EU:s strukturfonder kan utnyttjas mer effektivt för att skapa fler jobb under nästa programperiod

De Europeiska strukturfonderna, Regionalfonden och Socialfonden, är viktiga redskap i EU:s sammanhållningspolitik. Vi tror att Socialfondens syfte att bidra till att skapa fler och bättre jobb, skulle kunna uppfyllas bättre i Sverige. Utifrån våra erfarenheter av innevarande och tidigare programperioder vill Handikappförbunden lyfta fram några strategiskt viktiga aspekter som skulle leda till att strukturfondens medel mer effektivt kunde användas för att fler personer i utanförskap skulle komma in i arbetslivet.

Våra synpunkter hoppas vi kan vara användbara för regeringen i förhandlingarna inom EU och i förberedelserna av den nationella hanteringen av fondmedlen under nästa programperiod.

Ett tydligare tillgänglighetsperspektiv

För att uppnå en högre grad av inkludering av personer utanför arbetslivet, borde tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar ha ett större fokus i programmen. I Sverige utgörs en stor del av utanförskapet från arbetsmarknaden av personer med funktionsnedsättning och en medicinsk grundad problematik. Arbetslivets villkor utestänger i onödigt stor utsträckning människor med begränsningar i sin arbetsförmåga. Under innevarande programperiod finns ett kriterium för tillgänglighet formulerat i programmen. Men med ett mer centralt fokus på utmaningen om inkludering, skulle rätt typ av innovativa verksamheter stimuleras bättre. Tillgänglighetskriteriet är naturligtvis viktigt att ha med även i nästa programperiod, men behöver också förstärkas.

Insatser riktade både till arbetslivet och personer i utanförskap

Personer som står långt från arbetsmarknaden behöver fler och mer träffsäkra insatser för att öka sin arbetsförmåga och stärka sin konkurrenskraft, än vad som kan erbjudas inom ramen för den ordinarie arbetsmarknadspolitiken. Likaså behöver arbetslivet skapa bättre förutsättningar att ge utrymme för personer med begränsad arbetsförmåga.

Den enskilda arbetsplatsen, arbetsledare och kollegor, behöver ett aktivt stöd för att utveckla kompetens och metoder för att skapa hållbara arbetsvillkor och öka sina möjligheter att tillvarata personer som idag finns i ett utanförskap. De båda inriktningarna som idag finns inom socialfondens programområden ett och två behöver säkras inför kommande programperiod. Om de två programområden kunde kopplas tydligare till varandra tror vi den sammantagna effekten skulle bli större.

Effektivare medfinansiering

Konstruktionen för den svenska medfinansieringen inom socialfondens verksamheter har skapat stora hinder under innevarande programperiod. Istället för att bygga medfinansieringen på den enskilda deltagarens försörjningsstöd, borde nödvändig medfinansiering avsättas i statsbudgeten och tillställas den myndighet som administrerar socialfondsmedlen. Vid det praktiska genomförandet av olika projekt kan en koppling till den enskildes försörjningsstöd ändå konstrueras utan att äventyra projektets genomförande.

Dagens konstruktion ger för låg medfinansiering för personer med låga ersättningsnivåer som inte kan delta på heltid. Dessutom äventyras projekt när medverkande faktiskt kommer i arbete eller studier och därför måste lämna projektverksamheten, vilket alltså skapar ett kontraproduktivt incitament.

Fler aktörer för mer innovativa lösningar

Flertalet utvecklingsprojekt inom programområde två drivs idag av enskilda kommuners arbetslivsenhets eller motsvarande. För att stimulera till fler nya lösningar som inkluderar personer som står utanför arbetslivet, skulle fler aktörer behöva involveras. Den ideella sektorn, föreningslivet, sociala arbetskooperativ och små och medelstora företag borde ges förutsättningar att ta en mer aktiv roll i utvecklingsarbetet. Vi tror att de delarna av arbetslivet har en stor potential för att skapa jobb för personer som idag står långt från arbetsmarknaden.

Den "tredje sektorn" skulle kunna fylla en mycket större arbetsmarknadspolitisk funktion än idag, men då måste också villkoren för aktörer inom sektorn förbättras. De stora hindren idag ligger i kraven på finansiella och administrativa resurser. Med ett särskilt stödsystem för mindre aktörer skulle socialfondsmedlen kunna växlas upp betydligt mer effektivt.

Även Regionalfonden har en viktig strategisk betydelse

Regionalfonden har liksom Socialfonden ett kriterium om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning inskrivet i nuvarande programperiod. Regionalfondens stöd till utveckling av infrastruktur spelar en nyckelroll i utformningen av ett inkluderande samhälle. Med ett tydligt fokus på universell utformning, görs infrastrukturesatsningar som inte exkluderar grupper av medborgare på grund av funktionsnedsättning.

Med en inkluderande samhällsplanering, att göra "rätt från början", undviker man kostsamma särlösningar i efterhand som ofta resulterar i sämre lösningar för den enskilde. Regionalfonden skulle under nästa programperiod kunna förstärkas med ett liknande processtöd för tillgänglighet som byggts upp för Socialfonden under nuvarande programperiod.

Handikapprörelsen är en resurs

De samlade funktionshindervisorganisationerna bär på en viktig kompetens, människors egna erfarenheter av att leva med en funktionsnedsättning. Liksom inom många andra samhällssektorer skulle denna kompetens kunna utnyttjas bättre i genomförandet av strukturfondernas syften. Gällande arbetslivet står Handikappförbunden för en kunskap om utanförskap som arbetsmarknadens parter inte alltid bär med sig. Genom en aktiv medverkan i regionala partnerskap, i övervakningskommittéer och i ett operativt processtödjande arbete, kan Handikappförbunden bidra till en större måluppfyllelse av strukturfondernas syften.

Inför nästkommande programperiod hoppas vi att vi ges utökade möjligheter att medverka.

Med vänliga hälsningar

Ingrid Burman
Ordförande i Handikappförbunden